

DEN EUROPÆISKE TILSYNSFØRENDE FOR DATABESKYTTELSE

Resumé af udtalelse fra Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse om aftalerne mellem EU og Schweiz om automatisk udveksling af skatteoplysninger

(Udtalelsen findes i sin helhed på engelsk, fransk og tysk på den tilsynsførendes websted www.edps.europa.eu)

(2015/C 289/06)

Sammendrag

EU har undertegnet eller forhandler om bilaterale aftaler med Schweiz, Andorra, Liechtenstein, Monaco og San Marino med henblik på at regulere og lette udvekslingen af finansielle, skatterevante oplysninger og dermed få ophævet bankhemmeligheden i skattespørgsmål.

På grundlag af bestemmelserne i den aftale, der for nylig er indgået med Schweiz (»aftalen«) har den tilsynsførende besluttet at opfordre EU's lovgivere til at indføre databeskyttelsesforanstaltninger i kommende tilsvarende bilaterale aftaler om automatisk udveksling af skatteoplysninger.

Baggrund: Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD) fik af G20 mandat til at udvikle en fælles, global standard for automatisk udveksling af finansielle kontooplysninger med henblik på at indføre automatisk udveksling af oplysninger som et middel til at bekæmpe grænseoverskridende skattesvig og skatteunddragelse ved at sikre fuldstændig gennemsigtighed i skattespørgsmål og samarbejde mellem skattemyndigheder verden over. OECD vedtog et sådant system i juli 2014 (den »globale standard«).

For at gennemføre den globale standard for udveksling af oplysninger mellem EU og Det Schweiziske Forbund indeholder aftalen, som blev underskrevet af parterne den 27. maj 2015 og erstatter den foregående aftale om samme emne, en række bestemmelser vedrørende automatisk udveksling af skatteoplysninger mellem de berørte skattemyndigheder i Schweiz og medlemsstaterne.

Denne øgede opmærksomhed om skatteunddragelse og den automatiske udveksling af finansielle oplysninger forudsætter, at der indføres relevante sikkerhedsforanstaltninger for at sikre retten til databeskyttelse.

Sikkerhedsforanstaltningerne: Den tilsynsførende mener ikke, at de grundlæggende databeskyttelsesrettigheder er fuldstændig gennemført til trods for bestemmelserne om databeskyttelse i aftalens artikel 6. Han mener navnlig, at følgende sikkerhedsforanstaltninger ville have været hensigtsmæssige:

- i) at gøre indsamling og udveksling af skatterevante oplysninger betinget af, at der foreligger en reel risiko for skatteunddragelse
- ii) at begrænse formålet med databehandling til forfølgelse af et legitimt politisk mål (dvs. at bekæmpe skatteunddragelse) og dermed forhindre brugen af oplysningerne til andre formål uden forudgående underretning af de registrerede
- iii) at give korrekte oplysninger til de registrerede om formålet med og betingelserne for behandlingen af deres finansielle oplysninger, herunder om modtagerne af disse oplysninger
- iv) at fastsætte udtrykkelige sikkerheds- og databeskyttelsesstandarder, som skal overholdes af private og offentlige myndigheder, der indsamler og udveksler skatteoplysninger
- v) at fastsætte en udtrykkelig opbevaringsperiode for de udvekslede skatteoplysninger og et mandat til at slette dem, når oplysningerne ikke længere behandles med henblik på bekæmpelse af skatteunddragelse.

I. GENNEMFØRELSE AF DEN GLOBALE STANDARD FOR AUTOMATISK UDVEKSLING AF FINANSIELLE KONTTOPLYSNINGER

1. På internationalt plan er vigtigheden af automatisk udveksling af oplysninger anerkendt som middel til at bekæmpe grænseoverskridende skattesvig og skatteunddragelse, idet man sikrer fuldstændig gennemsigtighed i skatteforhold og samarbejde mellem skattemyndigheder i hele verden. Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD) fik af G20 mandat til at udvikle en fælles, global standard for automatisk udveksling af finansielle kontooplysninger. Den globale standard blev offentliggjort af OECD-Rådet i juli 2014.

2. For at sikre lige vilkår for alle økonomiske aktører har EU undertegnet aftaler med Schweiz, Andorra, Liechtenstein, Monaco og San Marino, som indeholder bestemmelser svarende til bestemmelserne i direktiv 2003/48/EF (om beskatning af indtægter fra opsparing i form af rentebetalinger) ⁽¹⁾. Formålet med disse aftaler var at regulere og lette udvekslingen af finansielle oplysninger af relevans for beskatningsformål blandt de kompetente myndigheder i de pågældende lande og dermed få ophævet bankhemmeligheden i skattespørgsmål.
3. Den 27. maj 2015 undertegnede Rådets formand på vegne af EU ændringen af protokollen til aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund, der indeholder foranstaltninger svarende til foranstaltningerne i Rådets direktiv 2003/48/EF om beskatning af indtægter fra opsparing i form af rentebetalinger (herefter »aftalen«). Indgåelsen af aftalen er nu sendt til godkendelse i Europa-Parlamentet.
4. For at mindske omkostningerne og den administrative byrde for både skattemyndigheder og økonomiske aktører sigter aftalen mod at skabe overensstemmelse mellem den eksisterende aftale om beskatning af opsparing med Schweiz samt udviklingen i EU og på internationalt plan med hensyn til automatisk udveksling af oplysninger. Den ændrede aftale vil øge gennemsigtigheden i skatteforhold i Europa og udgøre retsgrundlaget for gennemførelsen af OECD's globale standard for udveksling af oplysninger mellem Schweiz og EU.
5. For at gennemføre den globale standard ved udveksling af oplysninger mellem EU og Det Schweiziske Forbund indeholder aftalen en række bestemmelser vedrørende automatisk udveksling af skatteoplysninger mellem de pågældende skattemyndigheder i Schweiz og medlemsstaterne.
6. Den øgede opmærksomhed om skatteunddragelse og den automatiske udveksling af finansielle oplysninger forudsætter dog, at der indføres relevante sikkerhedsforanstaltninger for at sikre retten til databeskyttelse. Dette er et afgørende aspekt, da OECD's regler for automatisk udveksling stemmer overens med de principper, der allerede er fastlagt i den amerikanske lovgivning på området (US FATCA), hvor man dog benytter en anden tilgang til databeskyttelsesspørgsmål ⁽²⁾.
7. Med hensyn til beskyttelse af personoplysninger skal det bemærkes, at aftalens artikel 6 indeholder bestemmelser om fortrolighed og databeskyttelse. Der er indres desuden om, at Kommissionen har vedtaget en beslutning om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet ⁽³⁾ og her fastslået, at de retlige rammer for databeskyttelse, der er gældende i Schweiz, stemmer overens med principperne i direktiv 95/46/EF (»databeskyttelsesdirektivet«) og dermed muliggør ubegrænset overførsel af oplysninger i henhold til samme direktivs artikel 25 og 26.
8. Vi vil i denne udtalelse fremsætte en række betragtninger med fokus på aftalens databeskyttelsesmæssige følger for at rådgive om vigtige beskyttelsesforanstaltninger, der bør medtages i fremtidige bilaterale aftaler, som EU indgår for at lette den automatiske udveksling af finansielle kontooplysninger.

III. KONKLUSION

29. I lyset af ovenstående betragtninger bemærker vi, at gennemførelsen af den globale standard anses for at være nødvendig for at bekæmpe skatteunddragelse og dermed sikre lige vilkår for markedsoperatører.
30. Alligevel mener vi, at der i forhandlingsfasen bør foretages en række rettelser i aftalen, således at der i højere grad tages hensyn til databeskyttelsesspørgsmål. Vi opfordrer nu EU's lovgivere til at indføre sådanne databeskyttelsesgarantier i kommende foranstaltninger til gennemførelse af aftalen og i kommende bilaterale aftaler med andre lande inden for det samme område. Enhver tilsvarende aftale eller gennemførelsesforanstaltning bør navnlig:
 - sikre proportionaliteten af databehandlingen, således at indsamling og udveksling af skatteoplysninger er betinget af, at der foreligger en reel risiko for skatteunddragelse, og at der indføres kriterier for at fritage konti med lav risiko fra indberetning
 - begrænse formålet med databehandling til forfølgelse af et legitimt politisk mål og dermed forhindre brug heraf til andre formål uden forudgående underretning af de registrerede

⁽¹⁾ Rådets direktiv 2003/48/EF af 3. juni 2003 om beskatning af indtægter fra opsparing i form af rentebetalinger (EUT L 157 af 26.6.2003, s. 38).

⁽²⁾ Artikel 29-gruppens brev af 18.9.2014 om OECD's fælles indberetningsstandard, findes på http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/other-document/files/2014/20140918_letter_on_oecd_common_reporting_standard.pdf

⁽³⁾ Kommissionens beslutning 2000/518/EF af 26.7.2000, findes på <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1415700329280&uri=CELEX:32000D0518>

- give korrekte oplysninger til de registrerede (jf. artikel 10 i databeskyttelsesdirektivet) om formålet med og betingelserne for behandling af deres finansielle oplysninger, herunder om modtagerne af disse oplysninger
- fastsætte udtrykkelige sikkerheds- og databeskyttelsesstandarder, som skal overholdes af private og offentlige myndigheder, der indsamler og udveksler skatteoplysninger (*privacy-by-design – indbygget databeskyttelse*). Den bør også fastlægge sanktioner i tilfælde af overtrædelse af disse bestemmelser
- fastsætte en udtrykkelig opbevaringsperiode for de udvekslede skatteoplysninger og et mandat til at slette dem, når oplysningerne ikke længere behandles med henblik på bekæmpelse af skatteunddragelse.

Udfærdiget i Bruxelles, den 8. juli 2015.

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI
Assisterende Europæisk Tilsynsførende for Databeskyttelse
